

Wereldhuiskamer

Dit is de leefkeuken van het ecodorp. Het is gebouwd van lokale natuurlijke grondstoffen en lokaal afval. Het is volledig demontabel. Hierdoor is het een ruimte die de tijd kan weerstaan. We hebben de ruimte gebouwd in een maand met vrijwilligers om te laten zien dat we serieus zijn: wij willen en kunnen hier gezonde samenvoerende meergeneratie woningen bouwen in een voedselbos dat eeuwen oud kan worden. De leefkeuken is altijd een belangrijke plek geweest op Ppauw. De ruimte is een combinatie van een keuken en woonkamer voor meer dan de bewonersgroep. Er is om de week een eetcafé met muziek en er vinden workshops plaats. De eerste leefkeuken was in een halve circustent. Toen die niet bestand bleek tegen storm werd het een legerboogtent met serre. Daarna is het modderschip gebouwd, een passief solar gebouw met rocket-mass-heater.

Kinderprogramma: Hoe overleef je een Ecodorp?

Op het eco-dorp Ppauw wonen jongeren die groot durven dromen. Wist je dat er technieken zijn om dromen uit te laten komen? Dat verhalen vertellen de wereld verandert? Dat iedereen een kunstenaar is? Dat de rijkste mensen meestal het armst zijn? Kom kijken, luisteren en spelen met de Ppauwers! We hebben een Willy Wortel, andere Universiteit, lokaal geld, eetbaar bos, tiny houses, koekenbakker en nog veeeeel meer. En we hebben er zin in om jullie vaker te zien!

Haal adem.... en lees voor. Heel in de verte hoort Valdemar roepen: "Valdemar, Valdemar". "Ja mama" zegt Valdemar maar zijn stem kraakt. "Valdemar" hoort hij weer. Maar dat is mama niet, het klinkt eerder als een blokfluit die kan praten. Nu wordt Valdemar echt wakker. Hij gaat rechtop zitten en wrijft in z'n ogen. Het is helemaal donker. Zijn hoofd zit nog vol wervels die langzaam oplossen. Net op het moment dat Valdemar bedenkt dat hij de stem heeft gedroomd hoort hij weer zachtjes: "Valdemar". Nu wil hij weten wie het is en kwiek staat hij op. Hij sluipt naar de uitgang van de tipi. Hij hoort de rustige adem van zijn broertje naast zich en zijn ouders slapen ook nog. Buiten is spookachtig mooi, het is het krieken van de dag. Het geluid van vogels komt werkelijk van alle kanten. Het is alsof honderden zangers de dag verwelkomen met nieuwe gedichten die spontaan uit hun opwellen. Ze zingen over de mooie lucht waar wolken zo zoet als suikerspinnen in zweven, over de stroperige slierten mist die uit de vijver wegvluchten en over de heerlijke geur van de vochtige aarde. Er welt een geluid in Valdemar op, een warme toon die langzaam naar beneden zakt in een rommelend gebrom. Valdemar steekt zich uit als een kat en voelt hoe zijn blote voeten en handen het zachte mos aanraken. Hij staat op en wil net de touwbrug naar het speelbos beklimmen als hij iets ziet bewegen. Heel dichtbij, op een takje nog geen meter naast hem, zit een dikke roodborst die hem nieuwsgierig aankijkt. Valdemar moet glimlachen en blijft heel stil staan. Kalm zegt hij: "Hee Robin, heb jij me geroepen? Heb je soms zin in een spelletje?". De roodborst hipt een paar keer op het takje zodat hij Valdemar ook eens van de andere kant kan zien en doet een poepje. "Spelen? nee dank, een hapje misschien?" Euh, hier klopt iets niet. Valdemar stopt een wijsvinger in zijn oor en probeert er iets uit te pulken. "Doe nou niet alsof je een uilskuiken bent, jij begon met praten". De roodborst wipt een paar keer met zijn kleine staartje en kijkt Valdemar aandachtig met zijn kraal oogjes aan. Valdemars mond valt open en het lijkt of zijn ogen als ballonnen opgeblazen worden. "Wah? Wat? Wat zeg je?" stamelt hij. "Of je wormen lust, nou goed? Jemig, ze zeiden dat je een pientere bent maar je lijkt wel een mens". Na dat laatste woord klinkt even het geluid dat een blokfluit maakt als je de persoon die hem bespeelt kietelt. "Wie? Wat?" Valdemars tong voelt aan als een ballon gevuld met zand. Hij steekt hem uit zijn mond en sputtert spetters op de grond. "Ja zo zie je er slim uit, weet je wat? Ik ga wel weer". En hoep! weg vliegt de roodborst. "Lacht! wacht!" Valdemar springt op, struikelt over een boomwortel en krabbelt weer overeind. Hij kijkt in de richting waar hij de roodborst zag verdwijnen. "Robin, ben je daar? Sorry, ik ben dit niet gewend, dat je kan praten enzo". Net als Valdemar zich afvraagt of hij het zich niet allemaal verbeeld heeft, of dat hij door zijn broer in het ootje genomen is hoort hij een zacht gezoem van boven. Boven hem uit torent een gigantische beuk, zo'n rossige die je gerust magistraal mag noemen. "Hoi grote boom, ben jij zo aan het zoemen?" fluistert Valdemar zachtjes, hij voelt zich plotseling ontzettend klein bij de ontzaglijk grote boom. Hij is nog niet uitgesproken of de blaadjes aan de boom beginnen te ritselen. Eerst denkt Valdemar dat het de wind is maar dan ziet hij vol verbazing een tak langzaam naar hem toe buigen terwijl het ritselende geluid verandert in een soort gegiechel. De tak die op hem af komt lijkt te schudden en kronkelen van het lachen en bereikt de grond waar Valdemar verbaast staat te kijken.

Opeens staat hij tussen de bladeren en takken van de boom die om hem heen buigen. Het lijkt net of hij in een boomhut staat en dan kriebelt er van achter iets in zijn nek. Met een gil springt hij op terwijl er nu een takje onder zijn oksel wriemelt, ieh. Hij pakt een dikke tak en klimt erin. Valdemar weet zich nog net goed vast te grijpen als de hele tak met boomhut en al weer de boom in zwiept onder het geluid van krakerige gelach! Als Valdemar naar de grond kijkt verdwijnt die draaiend in de verte. Weer voelt Valdemar iets in zijn nek kriebelen en met een bliksemsnelle reactie grijpt hij het beet. "Au au au!" Valdemar schrikt van het geluid en laat pardoes los. Van achter hem vandaan springt een kleine eekhoorn tevoorschijn die met een pijnlijk gezicht zijn staart in zijn voorklauwtjes vast heeft. "Au au au! en ik had al zo'n dikke rode staart". De eekhoorn kijkt met een schuin oog naar Valdemar. "Geintje! Ha daar had ik je mooi te pakken hè?" De eekhoorn klimt een paar bliksem snelle rondjes rond een stammetje en springt op een tak vlak boven Valdemar. "Heb je honger? Hier heb je jonge beukenblaadjes met pesto van beukenootjes en knoflook, eigen recept. Fijn trouwens dat jullie die knoflook daar geplant hebben, maakt het helemaal af". Valdemar kan nog net een bakje van bladeren opvangen dat hem toegeworpen wordt. Er zitten opgerolde blaadjes in en het ruikt heerlijk. "Ja eerst dachten we nog, wat zijn die mensen nu weer van plan. Eerst maken jullie zo'n gat in het bos en dan zetten jullie het vol met gigantische stenen dozen waar wij niet in kunnen. En een paar cirkels later alles weer kapot maken en overal puin achterlaten. En toen kwam jullie groepje met van die grote lappen om stokken gebonden en grote dozen op wieltes. Ik zei nog, daar gaan we weer. En inderdaad daar gingen jullie, als bezeten aan het werk. Werken werken werken, weten jullie dan niet dat het ongezond is om zo veel te doen? Maak ok, ik had het niet verwacht, maar het is hier plots veel leuker geworden. Overal hebben jullie opgeruimd en jullie hebben zelfs de stenen aarde weer levend gemaakt. En hoe, wat een lekkere kruiden, wat een fijne plekjes hebben jullie gemaakt. Echt, toen we in het bos hoorden waar jullie mee bezig waren is iedereen voorzichtig gaan kijken. En deze keer werden we niet weggejaagd, we mochten gewoon mee eten van wat jullie geplant hebben. Nou en dan zul je wel begrijpen dat al die sloebers uit het bos, dat toch eigenlijk maar een houtwinkel voor mensen is, nou dat al die planten en dieren die het daar nog maar net volhielden hier naartoe kwamen. En echt, hier zijn we weer gezond en gelukkig geworden. Die kruiden en die aarde die jullie brachten, wist je dat daar hele zeldzame tussen zitten? Allerlei medicijnen en smaakmakers die we al in lange tijd niet meer geproefd hadden. Nou en toen hebben we meegeholpen hè? Zo'n mooie plek is het geworden, ik moet er bijna van huilen". Een dikke traan biggelt over het gezicht van de eekhoorn. Valdemar voelt een brok in zijn keel en beweegt zijn hand om de eekhoorn te aaien. Net als hij de eekhoorn wil aanraken springt deze plots op en schreeuwt: "AU!" Geschrokken trekt Valdemar zijn hand terug. "Hi hi hi, als je je eigen gezicht eens kon zien". De eekhoorn valt lachend van een tak, doet enkele achterwaartse koprollen en het lijkt of hij schuddend van het lachen uit de boom valt. "Geintjeeee" hoort Valdemar hem in de verte nog zeggen. Valdemar wrijft in zijn handen, wat een grapjas. Ondertussen is ongemerkt het gezoem luider en luider geworden. De boomhut waar Valdemar in zit is bijna in het hoogste topje van de beuk aangekomen. Het gezoem zwelt nog verder aan totdat het Valdemars hele lijf doet trillen. "Oei, dat kietelt" zegt Valdemar terwijl hij zich klein maakt. Het gezoem verandert meteen, het is nog even luid maar nu kietelt het niet meer. Nu ziet hij ook waar het vandaan komt, het zijn de bijen. Honderden, duizenden bijen die rustig af en aan vliegen van een soort bal die aan de stam van de beuk zit. Gehypnotiseerd kijkt Valdemar naar het af en aan vliegen van de bijen, het gezoem is veranderd in een trilling die zijn hele lichaam laat ontspannen. Op de achtergrond hoort hij een deuntje. Het deuntje komt van duizenden kleine stemmetjes die zingen: "De koningin, de koningin, daar moet honing in, de koningin, de koningin, daar moet honing in". Valdemar luistert aandachtig naar het altijd herhalende en toch ook veranderende deuntje. Minuten, een kwartier, misschien wel een uur gaat voorbij waarin Valdemar zich meer en meer erbij voelt horen. Bij de bij er bij der bij, Valdemar giechelt even in zichzelf. Daar in de top van die gigantische beuk boven op de Wageningse berg heeft hij een fenomenaal uitzicht. Het is werkelijk fantastisch hoe ver hij kan kijken. Overal om hem heen tot kilometers in de verte ziet hij boomkruinen en wolken. De bijen vliegen vanuit hier naar alle andere bomen. De bladeren zijn fris groen van de lente en sommige bomen zijn ook nog eens prachtig gekleurd door de bloesem. Dit in combinatie met de suikerspin wolken doet Valdemar zijn adem inhouden. Zo gaan er weer seconden, minuten, uren voorbij zonder dat Valdemar zich beweegt. Hij voelt een gouden rand om alles heen komen en als hij naar het oosten kijkt ziet hij de zon van achter de horizon gluren. Dit is gewoon te mooi voor hem, het is alsof zijn ogen pannenkoeken eten en hij vallende sterren ruikt. Valdemar raakt zo verward dat hij niet heeft gemerkt dat ondertussen het deuntje is veranderd, het is nu één stem die zingt: "Honing voor de koning, vandaag is de kroning. Honing voor de koning, vandaag is de kroning". Valdemar kijkt om zich heen en ziet de koninginnenbij naar hem toe vliegen. Hij ziet meteen dat het de koningin is want ze is veel groter en ze ziet er prachtig en donzig zacht uit. De koningin vliegt in een gouden zonnestraal naar Valdemar toe en landt op zijn neus, maar het is niet eng. "Honing voor de koning, vandaag is de kroning" zingt ze nog éénmaal en dan vloeit er een gouden druppel uit haar vacht. Duizenden stemmetjes vullen de lucht met gonzend geluk. "Jij hoort erbij, zij hoort erbij, hij hoort erbij, wij horen bijeen". De druppel druipt langzaam van Valdemars neus en hij vangt hem op met zijn tong. Boem! Het is alsof een explosie vanuit Valdemars mond door zijn hele lichaam kruipt. Het gezoem wordt plots rood en warm en bekend, hij lijkt van binnen te koken. Hitte, draaien, hij valt! Tientallen, honderden meters valt hij door een donkere buis. Het draaien en vallen houden plotseling op. "Valdemar!" Valdemar doet zijn ogen een klein beetje open en kijkt door de spleetjes. "Hee lieverd, lekker geslapen?" Valdemar ziet de voeten van zijn vader. Hij voelt zich zweetheet. Er wordt een deken van hem afgeslagen. "Zo zo, jij bent goed ingepakt, hier drink wat". Valdemar gaat rechtop zitten en wrijft in zijn ogen. Een vette zonnestraal valt door de ingang van de tipi, alles is warm en rood. Hij pakt het glas aan, neemt een slokje en ziet, nee ruikt een appeltaart. "Ja, er is wat te vieren" zegt vader bij als hij Valdemar naar de taartvorm ziet kijken die midden op tafel staat. "En wat is er dan feestelijker dan appeltaart als ontbijt?" zegt vader die duidelijk in een goed humeur is. "Weet je wat er speciaal aan vandaag is?" Vader pakt een verfrommeld stuk krant en houdt die voor Valdemars neus. "Vanaf vandaag is onze ecologische voetafdruk precies 1 aarde, eindelijk passen we op aarde!". "Pap?" Valdemar duwt de krant van zijn gezicht weg en gaat weer liggen. Hij voelt zich nog draaiërig en wil eigenlijk dat zijn vader rustig doet of in ieder geval de dingen zo zegt dat hij het kan begrijpen. "Okay, okay, ik snap het, je bent net wakker". Vader begint grote stukken taart te snijden en op schoteltjes te stapelen. Als ze allemaal lekker aan het smikkelen zijn begint vader met volle mond. "Valdemar, jongen, vanaf vandaag gaat het alleen nog maar beter met de aarde". Buiten klinkt het geluid dat een blokfluit maakt als je de persoon die hem bespeelt kietelt.

Wageningen is een internationale studentenstad. Op Ppauw is jaarlijks de regreening (ipv ontgroening) voor nieuwkomers. "Think global, act local" wordt in Wageningen ook meteen "act global". "Hoe voeden we de wereld?" betekent wat ons betreft: "Hoe voeden we al die planten en dieren voordat ze uitsterven door de groene revolutie?"

WAGENINGEN UNIVERSITY

A winter on modernity's edge

Exploring the contribution of reskilling to
ontological design for sustainability
– the case of ecovillage Ppauw

Rurale Universiteit Wageningen. Ppauwers zijn echte doeners. We nemen de verantwoordelijkheid om samen te wonen, samen te zorgen, en samen te bouwen. De volgende stap is dat we kijken hoe we beter van elkaar kunnen leren. We gaan op zoek naar leermogelijkheden met de rest van de maatschappij. Tijdens het jubileum vieren we de opening van de 'Rurale Universiteit Wageningen'. In een ceremonie zal onze David vertellen over de toekomst van het gezamenlijk 'leren leren' en planten we een zaadje voor de toekomst van onderwijs in rest van de wereld.

Planning for sustainable
development by supporting
Ecovillage concepts.

A comparative Case Study in the Netherlands

Maurice HERKRATH

August 2017

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

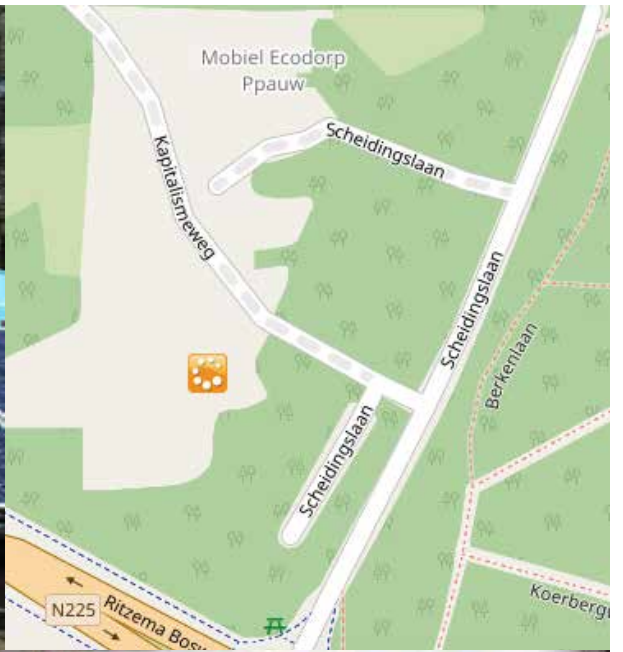

ECODORP WAGENINGEN

Ze zeggen wel eens dat je voor een goede relatie altijd open moet staan om jezelf te ontwikkelen met de hulp van je partner. Zo werkt het ook in een community, alleen gaat dat nog beter omdat je dan meer mensen hebt om je te helpen. Een groep mensen kan op die manier een $1 + 1 = 3$ situatie opleveren. Zonder dit voornemen krijg je vaak te maken met een $1 + 1 = -1$ situatie. De insteek is dat altijd de juiste mensen op Ppauw afkomen. We begonnen bewust met een geoliede groep, enkele muzikanten van de Grassmoawer die elkaar zelfs zonder woorden begrijpen. Er kwamen daarna allerlei tijdelijke bewoners bij, vooral studenten die een vak op de WUR volgden. Op tijdelijke basis samenwonen of werken is makkelijk. In de situatie waar het 'jezelf door ontwikkelen' te moeilijk vindt laat je het dan tijdelijk achterwege. Ondertussen is er een stevige groep van 10 mensen ontstaan die er echt voor gaan. Als we problemen of triggers tegenkomen houden we een empathie sessie, vaak via een talkingstick (per persoon krijg je dan de tijd die je nodig hebt om wat in je speelt te delen), voordat een project verder gaat. Bij moeilijke besluiten die iedereen aan gaan wordt naar consent gezocht. Je verandert dan de mogelijke oplossing totdat niemand meer de behoefte heeft om een probleem te beargumenteren. Als het probleem in de relationele sfeer zit zoeken we naar consensus, er is dan ook het veto-recht. Democratie vermijden we omdat meerderheid zoeken eigenlijk vriendjes verzamelen is om verbaal tegen de minderheid te vechten. Consent zoeken betekent dat je met elk nieuwe plan je richt op de mensen die er een bezwaar op hebben. Als je daar aan werkt wordt het plan van iedereen en is iedereen zichzelf aan het ontwikkelen. Geweldloze communicatie helpt ontzettend goed. Je neemt dan de tijd om in jezelf te kijken hoe je je voelt bij een moeilijke situatie en wat je behoefte is. Dan communiceer je het op ongeveer de volgende manier: 'als ..... gebeurt ontstaat bij mij het volgende gevoel (neutrale observatie), ... Ik wil me graag ..... voelen (behoefte), zou je kunnen helpen om ..... in de situatie te veranderen (verzoek)?'. Voor het maken van een gedeelde visie gaan we dragondreamen. Deze methode benut optimaal alle bijdragen die iedereen in zich heeft. Meestal ontstaat dan als vanzelf een verrassend goede visie. Binnenkort willen we de 8-shields methode uitproberen. Elk project verdelen we in taken die dicht bij de verschillende archetypes staan, deze worden dan verdeeld. Het is leerzaam, brengt mensen dicht bij hun natuur en het project landt stevig op aarde. Veel hoeven we niet te vergaderen omdat de groep klein genoeg is om elkaar regelmatig te ontmoeten, we eten elke dag samen.

Burgermeesters....

PvdP mag blijven

WAGENINGEN - De Partij voor de Planten (PvdP) hoeft van de gemeente het terrein van het voormalige ziekenhuis Pieter Pauw niet te verlaten. Dat heeft het college van b. en w. gemeld na schriftelijke vragen van GroenLinks. „Zo lang de openbare orde, veiligheid en hygiëne niet in het geding zijn, hebben we er geen problemen mee”, vertelt burgemeester Geert van Rumund. De burgervader is verantwoordelijk voor orde en veiligheid. „Daarover hebben we dan ook duidelijke afspraken gemaakt”, aldus Van Rumund. Zo zijn er onder meer hekken geplaatst. Daarnaast mag de PvdP de 'leefruimte' niet verder uitbreiden. Eerder al gaf de eigenaar van het terrein, Smink Vastgoed uit Nijkerk, aan geen problemen te hebben met de aanwezigheid van de leden van de PvdP.

Ecologische nieuwjaarswens voor Wageningen

WAGENINGEN - Ecodorp Wageningen heeft bij de rotonde op de Wageningse Berg stiekem een kunstwerk in de openbare ruimte geplaatst. Het is een nieuwjaarswens van het Ecodorp aan heel Wageningen. Het kunstwerk heet de Zonnebloem, het is een metaal object met zonnepanelen als bladeren. 's Avonds wordt het verzamelde zonlicht weer afgegeven als een groene lichtpuls, een hartslag. Omdat het om een kwetsbaar kunstwerk gaat zal de Zonnebloem voor de jaarwisseling weer naar het ecodorp verhuizen. Voorbijgangers reageerden positief tijdens het opbouwen. Er werden enkele extra rondjes gereden. De groene hartslag staat voor het groen hart van Wageningen. De zonnepanelen laten zien dat Wageningen groot inzet op zonne-energie. Ecodorp Wa-

geningen plaatste al eerder stiekem kunst in de openbare ruimte. Op de Scheidingslaan staat sinds 1 april dit jaar een blikvanger in de vorm van een pauw.

De installatie is gemaakt door Erik Groen, een Wageningse kunstenaar. Hij maakte de Zonnebloem in 2012 voor de Floriade. Daar kon de bloem echte bloemen afschieten als hij opgeladen was. Daarna heeft de bloem op vele festivals gestaan waaronder de Molenmarkt in Wageningen. Nieuw is nu de groene ledverlichting die de bloem ook 's nachts zichtbaar maakt. Thuis op Ecodorp Wageningen levert de bloem stroom voor het dorp. Erik Groen heeft ook een Nieuwjaars column geschreven die u kunt lezen op erikgroenblog.wordpress.com.

Het kunstwerk bij de rotonde op de Wageningse Berg.

Zoektocht naar een rafelrand

Met de bezetting van een parkeerplaats strijdt kunstenaar Erik Groen voor een Wagenings ecodorp.

door Marleen ten Hoedt en Jerden van Barneveld

WAGENINGEN - Drie leden van de Partij voor de Planten genieten van de zon in de bossen van Wageningen. Op de vroegere parkeerplaats van het Wageningse ziekenhuis staat nu een duurzame caravan van kunstenaar Erik Groen (40). Dit is bezet gebied.

De getogen Wageninger ziet zijn actie 'Pauw' als startpunt om op termijn een ecodorp te bouwen in Wageningen. „We zitten hier sinds dinsdag. 's Avonds hebben we een demonstratie gehouden, waarbij ongeveer veertig mensen aanwezig waren. Nu bezetten we de parkeerplaats. Iedereen mag hier meedoen. We kijken wat de mensen voor plannen hebben, we observeren alleen.”

Groen wil Wageningen een cultureel en ecologisch rafelrandje geven. „Wageningen heeft een plek nodig om te experimenteren met een ecodorp. Nu zijn bouwvoorwaarden strikt en amper duurzaam.”

Op het terrein staan een caravan en een bakfiets, beide met zonne-

■ Erik Groen (links) kijkt toe hoe een ecologisch toilet wordt gebouwd op het parkeerterrein van het vroegere Pieter Pauw-ziekenhuis. foto Tamara Reijers

panelen op het dak. „GroenLinks gebruikte de caravan tijdens de campagne voor de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen in Wageningen. De bakfiets gebruik ik ook voor andere evenementen.” Achter de parkeerplaats staat een aantal huizen. Groen zegt goed contact te hebben met de buurtbewoners. „We hebben het er van tevoren over gehad. We houden de parkeerplaats schoon. Daarnaast

zorgt onze komst voor veiligheid. Eerder kwamen hier drugsdealers en prostituees, nu dus niet meer.” Het oude Wageningse Pieter Pauw-ziekenhuis werd in 2000 verlaten nadat alle ziekenhuizen in de regio in Ede waren verenigd in Ziekenhuis Gelderse Vallei. De parkeerplaats is nu eigendom van Smink Vastgoed bv. „De gemeente is in deze kwestie niet belangrijk”, zegt Groen. „Dit terrein is

van een privé-eigenaar. Hij is op de hoogte gesteld van deze actie. Mocht hij het niet waarderen, dan vertrekken we vrijwillig.” De politie heeft woensdagochtend de plek bezocht. Bang voor eventuele ontruiming is de kunstenaar niet. „De agenten waren enthousiast. Het is goed om met weinig mensen actie te voeren, niet met een grote menigte. We zijn geen Occupy.”

Zijn vriendin en twee kinderen zijn achtergebleven in hun woning in Wageningen. Groen: „Ze bezoeken ons dorp iedere dag en steunen me.” Volgens de kunstenaar gaat er deze eeuw veel veranderen: „We zullen de ecosystemen die door de economie kapot zijn gemaakt repareren. De tijd van concurrentie is voorbij, het is tijd voor samenwerkingen.”

• In Wageningen leven tien mensen op een gekraakt ziekenhuisterrein

• De studio van stobalen waarin de band Grassmoower repeteert. foto Do Visser

• Als Groen alle bewoners bijeen wil hebben, zoals voor het ontbijt, luidt hij de bel. foto Do Visser

Zo doe je dat: leven in een ecodorp

Erik Groen creëert zijn ideale wereld in een gekraakt ecodorp.

door **Bettine Winters**

Het 1-jarig bestaan van het ecodorp in Wageningen werd eind maart gevierd met het bodembevrijdingsfestival. Zo'n vijftig festivalgangers hebben de klinkers van een parkeerplaats verwijderd. 'Stenen eruit, compost erin', was het motto. Nu groeit er een eetbare bostuin.

'We werken hier aan het herstel van ecosystemen', zegt Erik Groen (41). Hij kraakte het voormalige ziekenhuisterrein aan de Scheidingsbaan, creëerde er een ecodorp en leeft daar nu met ongeveer tien mensen die hetzelfde doel nastreven. 'We proberen hier met een zo klein mogelijke ecologische voetstap te leven.' Dat betekent: de aarde zo min mogelijk belasten.

De bewoners wekken stroom op met zonnecollectoren, wassen hun kleding in regenwater en poepen op een composttoilet. Maandelijks gebruikt de groep 1.000 liter drinkwater dat in een watertank naar het terrein wordt gehaald, want leidingwater is er niet. In zelfaangelegde tuintjes groeien peulen, aardbeien en artisjokken en in de zogenaamde rabskas staan tomaten-, pe-

per- en aubergineplantjes. De groep is daar mee niet zelfvoorzienend, maar dat is ook geen doel. 'We willen samenwoonend zijn en delen met andere groepen.'

Voor Groen is het ecodorp een droom die uitkomt. Het is zijn atelier waar hij als kunstenaar creëert en zijn thuis met familie en vrienden. 'Ik leef al lang op deze manier, maar was het een beetje ben om altijd in mijn eentje te zijn.' Behalve zijn vriendin Heerltsje Graansma (34) en hun kinderen Sten (11) en Borre (7) woont de helft van zijn band Grassmoower in het dorp. Het gezelschap repeteert in een studio die uit stobalen is opgebouwd.

Het is ook een plek waar hij zijn idealen uitdraagt. 'Hier kunnen we laten zien dat je prettig, gezellig en rijk kunt leven zonder veel spullen. Het gevoel van rijkdom krijg je als je met andere mensen samen iets doet.' Op de meeste zondagen is het dorp daarom open voor voorbijgangers die nieuwsgierig zijn. Ook worden er regelmatig workshops gegeven, zoals 'Hoe kraak je een ecodorp?' Volgens Groen hebben al zestig mensen die cursus gevolgd.

Cursisten mogen een vrijwillige bijdrage geven, want er wordt geen cursusgeld gevraagd. 'We vinden geld een beetje vies. Geld wordt gecreëerd in de rijkste gebieden op aarde ten koste van de armste gebieden op aarde. Hoe minder we ermee doen, hoe beter.'

Het ecodorp moet binnen vijf jaar weer verdwijnen, weet Groen. 'Maar we gaan niet voor leegstand weg. We gaan alleen als er hier dan echt wat gebeurt.'

•••
De bewoners wekken stroom op met zonnecollectoren, wassen hun kleding in regenwater en poepen op een composttoilet

•••
Op de meeste zondagen is het dorp open voor voorbijgangers die nieuwsgierig zijn. Ook worden er regelmatig workshops gegeven

• De gezamenlijke tent in het ecodorp fungeert als woonkamer. In het donkere deel, achterin, is een keuken. foto Herman Sijber